

**UCHWAŁA NR XIV/93/2016
RADY GMINY KOŁOBRZEG**

z dnia 19 stycznia 2016 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515, ze zm.) oraz na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r. poz. 1286 ze zm) Rada Gminy w Kołobrzegu uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kołobrzeg na 2016 rok w treści określonej w załączniku stanowiącym integralną część uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołobrzeg.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Julian Nowicki

Gminny Program

Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych

w Gminie Kołobrzeg

na 2016 rok.

Opracowała: Małgorzata Mazur
Inspektor ds. społecznych w
Urzędzie Gminy Kołobrzeg

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Kołobrzeg i stanowi katalog przedsięwzięć będących zadaniami własnymi gminy, w obszarze zagadnień społecznych, które będą realizowane w roku 2016. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wyniki diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Kołobrzeg opracowanej w 2015r. oraz ogólnopolskie wyniki badań naukowych.

II. CEL PROGRAMU

1. Cele główne realizacji programu:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami
4. Zwiększenie efektów rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych
5. Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze problemów alkoholowych
6. Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od alkoholu
7. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy
8. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

2. Działania ogólne planowane w osiągnięciu wyżej wymienionych celów:

2.1 Refundacja kosztów związanych z procedurą kierowania osób nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe w placówkach stacjonarnego leczenia odwykowego (np. opinie biegłych, opłaty sądowe).

2.2 Podejmowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób z problemem alkoholowym, ich rodzin i bliskich.

2.3 Przygotowanie i wspieranie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego profesjonalnie i kompleksowo w zakresie pomocy i interwencji w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą.

2.4 Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych.

2.5 Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej poprzez wspieranie i tworzenie świetlic z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.

2.6 Propagowanie materiałów edukacyjnych promujących trzeźwy styl życia.

2.7 Współpraca z takimi instytucjami jak np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu, Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu, Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, zakłady leczenia odwykowego, organizacje pozarządowe itp.

2.8 Edukacja publiczna w zakresie problemów uzależnień i przemocą w rodzinie.

2.9 Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

2.10 Organizowanie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i objętych pomocą w ramach procedury Niebieska Karta.

III. SZKODY ZDROWOTNE ZWIĄZANE Z PICIEM ALKOHOLU

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Niewątpliwie jest on trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to alkoholu nie powinni spożywać :

- a) młodzi ludzie (ze względu na ryzyko poważnych zaburzeń rozwojowych),
- b) kobiety w ciąży i matki karmiące (z powodu ryzyka uszkodzenia płodu i negatywnego wpływu na zdrowie dziecka),
- c) osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem,
- d) wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując

pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.),

d) osoby, którym szkodzi każda, nawet najmniejsza, ilość alkoholu.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

Celem zdecydowanej większości programów terapeutycznych dla osób uzależnionych jest nauczenie pacjenta życia w abstynencji. Biorąc pod uwagę fakt, że uzależnienie jest chorobą chroniczną, to trwałą abstynencję należy uznać za cel optymalny (najlepszy dla klienta) w leczeniu osób uzależnionych. Problemem jest to, że znaczna część osób uzależnionych w chwili rozpoczęcia leczenia nie akceptuje tego celu. Jest on również dla nich trudny do osiągnięcia. Zatem innym celem leczenia może być ograniczanie spożywania alkoholu. Doświadczenia specjalistów pracujących nad ograniczaniem picia osób uzależnionych dowodzą, że część pacjentów po pewnym czasie sama wybiera abstynencję. Ich leczenie jest wówczas znacznie bardziej efektywne niż w sytuacji, gdy uczestniczą w terapii, której cel został im narzucony.

1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe – źródło informacji - PARPA)

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. miesz.	W mieście 25 tys. miesz.	W gminie 10 tys. miesz.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 530 osób: dorosłych i dzieci

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KOŁOBRZEG ORAZ PRZEBIEG REALIZACJI PROGRAMU W 2016r.

W 2015 r. na terenie gminy Kołobrzeg przeprowadzono diagnozę problemów społecznych. W badaniu ankietowym, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców Gminy, wzięło udział 350 respondentów.

I.	II.	III.
DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA	DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY	SPRZEDAWCY ALKOHOLU
100 uczniów szkół podstawowych oraz 101 uczniów szkół gimnazjalnych 201 osób	100 osób	49 osób

Celem przeprowadzonych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie Gminy Kołobrzeg. Badany obszar dotyczył kwestii takich jak:

- 1. Problem alkoholowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- 2. Problem nikotynowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- 3. Problem narkotykowy** – rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- 4. Zjawisko przemocy na terenie szkoły oraz domu** – skala problemu;
- 5. Korzystanie z komputera** – z uwzględnieniem narażenia na zjawisko przemocy w Internecie;

Dane zostały zebrane w okresie sierpnia 2015 r. wśród mieszkańców i sprzedawców oraz w okresie października wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zrealizowano łącznie 350 ankiet.

1. Dane demograficzne

1.1 Najważniejsze dane demograficzne liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w gminie Kołobrzeg: (dane uzyskane z ewidencji ludności UG Kołobrzeg stan na 16.12.2015r.)

Wiek	Mężczyźni	Kobiety
0-18	1105	1114
pow.19	4048	4342
Ogółem	5153	5456

2. Bezrobocie w gminie

Dorośli mieszkańcy gminy poproszeni zostali o ocenę istotności wybranych problemów społecznych na terenie gminy. Wszystkie wymienione w badaniu problemy społeczne postrzegane są z perspektywy ankietowanych, jako ważne. Jednak największy procent 51%-55% występuje przy przemocy domowej i bezrobociu.

2.1. Struktura bezrobocia w gminie Kołobrzeg (dane uzyskane z PUP Kołobrzeg).

Gmina Kołobrzeg	Bezrobotni zarejestrowani		Bezrobotni, którzy podjęli pracę		Bezrobotni zarejestrowani				
	W miesiącu sprawozdawczym (listopad)				Ogółem	Z prawem do zasiłku		% prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	Na koniec miesiąca sprawozdawczego (listopad)				
					ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem
2014r.	76	47	18	13	438	231	93	52	21
2015r.	84	32	27	13	356	198	80	45	22

3. Problem przemocy w rodzinie

Zgodnie z art. 9d ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: „procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie”. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie” (art. 9d ust.4). W gminie Kołobrzeg realizacja zadań służących ochronie rodzin przed przemocą przebiega w oparciu o dwa niezależnie programy: gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Głównym celem w/w programach jest niewątpliwie zapewnienie członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc, dostępu do stałej, kompleksowej i profesjonalnej pomocy. W gminie od 2011r. działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Praca w Zespołach Interdyscyplinarnych/grupach roboczych wiąże się z realizacją zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „ Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta”(Dz.U.,Nr 209, poz. 1245).

3.1. Realizacja Procedury Niebieska Karta w Gminie Kołobrzeg

Lp.	Liczba prowadzonych postępowań w ramach procedury Niebieska karta	w tym zgłoszonych przez:				
		Policję	Pomoc społeczną	GKRPA	Oświatę	Ochronę zdrowia
1	2	3	4	5	6	7
2012	9	2	1	4	2	0
2013	12	6	1 1PCPR	4	0	0
2014	18	11	4	0	3	0
2015	10	3	4	2	1	0

4. Rynek napojów alkoholowych i dostępność napojów alkoholowych –gmina Kołobrzeg

Czynnikami, które sprzyjają wzrostowi spożycia alkoholu oraz intensyfikacji problemów alkoholowych są m.in.: zagęszczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, nieprzestrzeganie przepisów przez osoby sprzedające napoje alkoholowe, w szczególności sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim.

Istnieją dowody na to, że gęstość punktów sprzedaży alkoholu jest powiązana z poziomem konsumpcji i szkodami zdrowotnymi i społecznymi. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku.

4.1 Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych (stan na dzień 31.12.2015r.)

Gmina	Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Gminy	Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
Kołobrzeg	116	56	60

W lipcu 2015 roku Gmina Kołobrzeg zleciła przeprowadzenie **badania dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim wraz kampanią informacyjną pn.,, Młodzi bez alkoholu”**, z udziałem tzw.,,tajemniczego klienta”’. Szkolenie zaplanowano i zrealizowano w 50 miejscach, zgodnie z wykazem przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzących swoją działalność na terenie gminy Kołobrzeg.

Szkolenie było dwuetapowe:

1. etap I – prowokacja zakupu alkoholu przez tajemniczego klienta,
2. etap II – szkolenie terenowe dla sprzedawców oraz osób podających napoje alkoholowe w punktach usługowych.

Przeprowadzone szkolenie pn „Zakup kontrolowany” z udziałem tajemniczego klienta jest akcją diagnostyczno szkoleniową, której wiodącym celem jest zbadanie i ewentualne skorygowanie postaw sprzedawców napojów alkoholowych w obszarze sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Dzięki poszerzeniu obserwacji o reakcje dorosłych klientów punktu, można w pewnym stopniu określić postawy społeczne.

Najważniejsze wnioski wynikające z przeprowadzonego badania:

- a) 60% sprzedawców zdecydowało się na podanie alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią. Czterech spośród nich zwróciło uwagę na budzący podejrzenia (w tym przypadku młody) wygląd tajemniczego klienta. Padło pytanie o wiek, jednak nie nastąpiła po tym próba skontrolowania na podstawie dokumentu.
- b) w 40% punktów sprzedawcy zwrócili uwagę na budzący wątpliwość co do pełnoletności wygląd klienta. Doszło do żądania okazania dokumentu potwierdzającego pełnoletność. Jego brak poskutkowało odmową sprzedaży.
- c) w 62% punktów, w których doszło do zakupu, oprócz personelu obsługującego, podczas

działania tajemniczego klienta obecni byli również inni pełnoletni klienci. Nie odnotowano żadnej reakcji z ich strony.

d) w 73% punktów objętych akcją, sprzedażą zajmowały się kobiety, w pozostałych 23% byli to mężczyźni.

e) najliczniej reprezentowaną pod względem wieku grupą uczestników szkolenia były osoby w przedziale wiekowym 41-50 lat oraz 21-30 lat. Podkreślić należy, że do sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią najbardziej skłonni byli przedstawiciele młodszej z tych grup.

f) Wśród osób, które sprzedały alkohol osobie wyglądającej na niepełnoletnią jedną czwartą stanowili właściciele. Pozostałe 75% był to personel zatrudniony w danym punkcie.

Wart podkreślenia jest fakt, iż udany zakup alkoholu miał miejsce w ponad połowie objętych akcją punktach (60%). Tylko czterej sprzedawcy z tej grupy, zwrócili uwagę na młody wygląd tajemniczego klienta, co jednak nie wiązało się z prośbą o przedstawienie dokumentu potwierdzającego wiek. Powyższe zdarzenia ukazują postawę sprzedawców wobec sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. W związku z powyższym jednym z priorytetowych zadań realizowanych w 2016r będzie zwiększenie działań edukacyjnych i kontrolnych sprzedawców napojów alkoholowych.

W 2015r. Gminna Komisja Rowiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych i w 7 skontrolowanych punktach nie stwierdzono nieprawidłowości. Członkowie Komisji kontrolowali :

1. Przestrzeganie warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych
2. Przestrzeganie określonych zasad sprzedaży napojów alkoholowych
3. Przestrzeganie porządku publicznego w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych i w najbliższej okolicy.

5. Problem nietrzeźwości wśród kierowców oraz w miejscach publicznych

Alkohol jest substancją psychoaktywną bardzo silnie oddziaływującą na organizm ludzki, przede wszystkim spowalnia działanie układu nerwowego w wyniku czego osoba będąca pod wpływem alkoholu traci zdolność prawidłowej percepcji bodźców wysyłanych zarówno przez

sam organizm jak i tych, które docierają z zewnątrz. Jazda pod wpływem alkoholu lub podobnie działającego środka, uniemożliwia bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym i jest prawnie zabroniona. Już dawka mająca 0,1 promila wywołuje u kierowcy problemy z koncentracją.

Zapisy prawne dotyczące alkoholu i prowadzenia pojazdów

W Polsce dopuszczalny poziom stężenia alkoholu we krwi kierowcy wynosi, nieprzekraczalnie 0,2‰ (0,2 promila we krwi).

- Gdy zawartość alkoholu we krwi wynosi lub prowadzi do stężenia od 0,2‰ do 0,5‰ (lub obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³), określa się to jako **stan po użyciu alkoholu**.
- Gdy stężenie alkoholu we krwi przekracza 0,5‰ (a w wydychanym powietrzu jest go więcej niż 0,25 mg w 1 dm³), wówczas jest to **stan nietrzeźwości**.

W 2015r. na terenie Gminy Kołobrzeg przeprowadzono kampanię edukacyjną dotyczącą propagowania trzeźwości kierowców, oraz dwie akcje przeprowadzone przez Komendę Powiatową Policji Kołobrzeg pn., „Trzeźwy poranek”

5.1. Postępowania karne powadzone przez w Komendę Powiatową Policji w Kołobrzegu (dane dotyczą osób zam. teren gminy Kołobrzeg)

L.p.	Rodzaj przestępstwa	2013	2014	2015
1	Kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości art. 178a § 1 i inne kk	45	16	22
	Kierowanie po użyciu alkoholu 87 § 1 kw	4	14	12
2	Zakłócanie ładu i porządku prawnego	255	55	22
3	Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	183	79	45
4	Zatrzymanych do wytrzeźwienia	2	2	14
5	Postępowania przygotowawcze z art.	13	15	2

	207 kk w sprawach o znęcanie			
6	Interwencje domowe	153	176	143
7.	Nielegalny handel alkoholem	0	0	1

6. Działalność profilaktyczna i problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Kołobrzeg

Szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze wydają się naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej). Do zadań samorządu lokalnego należy wspieranie tych placówek, np. poprzez podnoszenie kompetencji nauczycieli czy realizatorów programów profilaktycznych, a przede wszystkim wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności. W 2015r. na terenie szkół w ramach programu sfinansowano :

1) w Zespole Szkół w Drzonowie program profilaktyczny – wywiadówkę profilaktyczną dla rodziców i spektakl profilaktyczny pt. „ Ciernie”, w którym uczestniczyło ok. 148 uczniów, ok. 150 rodziców i ok. 29 przedstawicieli rady pedagogicznej.

2) w Szkole Podstawowej w Dźwirzynie warsztaty dla uczniów pn. „ Opanowuje agresję” , wywiadówkę profilaktyczną dla rodziców pn.„ Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice?”, radę szkoleniową dla nauczycieli pn.„ Jak zapobiegać agresji w szkole?”, w których uczestniczyło ok. 57 uczniów, ok. 100 rodziców i 15 przedstawicieli rady pedagogicznej .

W 2015r. na terenie wszystkich szkół gminnych przeprowadzono akcję profilaktyczną pt. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Uczestnicy kampanii otrzymali materiały profilaktyczne bazujące na najnowszych trendach edukacyjnych.

W okresie letnim przeprowadzono również liczne kampanie edukacyjne i profilaktyczne. Jedną z nich była kampania pn. „Bezpieczne wakacje” podczas, której zorganizowano piknik edukacyjny. Do akcji włączyli się: wychowawcy świetlic profilaktycznych, Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu, Ratownicy WOPR z Kołobrzegu, Ochotnicza Straż Pożarna z Korzystna oraz Straż Graniczna z Kołobrzegu. Przekazane wszystkim uczestnikom materiały edukacyjne zwracały uwagę na

niebezpieczeństwo, jakie niesie za sobą spożywanie alkoholu. Podczas imprezy młodzi ludzie zdobyli wiedzę o pierwszych czynnościach ratujących życie w różnych sytuacjach zagrożenia. Każdy z uczestników mógł przekonać się, jak alkohol zniekształca rzeczywistość i powoduje, że tracimy kontrolę nad samym sobą, co w następstwie może doprowadzić do różnych wypadków. W tym celu użyte zostały autogogle czyli okulary, które zmieniają i zniekształcają rzeczywistość i symulują stan nietrzeźwości. Działalność profilaktyczną i zajęcia socjoterapeutyczne prowadzą również placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w miejscowościach: Drzonowo, Korzystno, Budzistowo. Dużą rolę w działalności profilaktycznej spełniają wychowawcy i animatorzy podwórkowi prowadzący zajęcia w Bogusławcu, Grzybowie, Przećminie, Błotnicy i Zieleniewie.

Problemem społecznym diagnozowanym w 2015r. wśród dzieci i młodzieży szkolnej gminy Kołobrzeg było narażenie na problem alkoholowy. W tym celu uczniom zadano szereg pytań związanych ze skalą zjawiska w otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z alkoholem. Wyniki badań pokazują, że 13% uczniów szkoły podstawowej, 54% młodzieży gimnazjalnej twierdzi, że ich rówieśnicy piją alkohol. Młodzież gimnazjalna najczęściej spożywa alkohol na imprezach, dyskotekach (37%), na świeżym powietrzu (35%). Spożywanie alkoholu w domu oraz na wycieczkach szkolnych wybrało 23% respondentów. Prawie połowa wstrzymała się od wyrażenia opinii. Wynikać to może z takich okoliczności, iż uczniowie nie chcą aby w tym miejscach zwiększyła się kontrola. W związku z tym należy zwrócić na to szczególną uwagę oraz zwiększyć czujność.

Na pytanie dlaczego dzieci i młodzież piją alkohol? 64% uczniów gimnazjów i 62% uczniów szkoły podstawowej stwierdziło, że najczęstszym powodem sięgania po alkohol jest chęć zaimponowania innym, 31% gimnazjalistów, 25% uczniów szkoły podstawowej uznało, że rówieśnicy sięgają po alkohol dla lepszej zabawy, wyluzowania, 33% młodzieży i 24% dzieci ze szkół podstawowych uważa, że alkohol pije się dla towarzystwa. Ponadto 28% dzieci i 20% młodzieży gimnazjalnej stwierdziło, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, żeby zapomnieć o kłopotach. Można podkreślić ten niepokojący fakt, że część badanych postrzega alkohol jako sposób ucieczki od pojawiających się w życiu trudności, czy też dotykającego ich dyskomfortu.

7. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym ofiar i sprawców przemocy.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa.. W procesie diagnozowania choroby uczestniczą lekarze psychiatry, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia diagnozy dotyczącej rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Na mocy art.21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą rodzaju świadczenia stacjonarne całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r, o działalności leczniczej. Realizując powyższe zadania Gmina Kołobrzeg co roku wspiera placówki leczenia uzależnień, a także prowadzi Punkt konsultacyjny .

7.1 Działalność Punktu Konsultacyjnego

	Liczba porad udzielonych przez terapeutę uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym	Liczba osób , korzystających z porad Punktu Konsultacyjnego, które podjęły leczenie odwykowe	Liczba rozmów wspierająco –motywujących, przeprowadzonych przez GKRPA	Liczba skierowanych do sądu rejonowego w Kołobrzegu wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego
2014	91	13	7	7
2015	74	4	9	15

W 2015r. Gmina Kołobrzeg udzieliła wsparcia finansowego Przychodni Leczenia Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Kołobrzegu i Oddziałowi Terapii Uzależnienia od Alkohol w Gryficach w celu realizacji zadania w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z terenu Gminy Kołobrzeg uzależnionych od alkoholu i narkotyków, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin. Głównym celem tego zadania było:

1. Poszerzenie oferty terapeutycznej o tematyczne warsztaty i treningi z zakresu rozwijania konstruktywnych zachowań abstynenckich.
2. Zmniejszenie kolejek osób oczekujących na pomoc psychologiczną i leczenie dla

osób uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od narkotyków, hazardu, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin z terenu Gminy Kołobrzeg.

3. Polepszenie jakości usług zdrowotnych poprzez doskonalenie się kadry medycznej Poradni.

Dofinansowanie udzielone na realizację zadań w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia wpłynęło na ilość oraz jakość świadczonych usług terapeutycznych. Przede wszystkim skrócony był czas oczekiwania pacjentów na przyjęcie. Niezależnie od czasowych standardów określonych przez NFZ, możliwe było przyjmowanie zgłaszających się pacjentów i udzielanie im elementarnej pomocy psychologicznej oraz stosownych porad.

7.2 Liczba osób korzystających z pomocy terapeutycznej i psychologicznej w Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu prowadzonej przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie (dane na dzień 31.12.2015r.)

Rok	Uzależnieni od alkoholu	Członkowie rodzin
2014	32	11
2015	28	16

7.3 Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe – Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej - Oddział Terapii Uzależnienia od alkoholu w Gryficach (dane na dzień 31.12.2015r.)

Rok	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe
2014	9
2015	8

7.4. W 2015r. w ramach programu sfinansowano koszty uczestnictwa w badaniach okresowych i terapii podtrzymującej abstynencję w dalszym etapie zdrowienia. W tym zakresie Gmina współpracowała z Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Szczecinku , sfinansowano trzy badania okresowe.

8. Współpraca Gminy Kołobrzeg z organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz ochrony promocji zdrowia.

Przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ważnym partnerem dla gmin stały się organizacje pozarządowe. To one niejednokrotnie stanowią ważne miejsce promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym.

8.1 Rodzaj zadań i liczba umów na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz ochrony promocji zdrowia.

Nazwa Organizacji realizująca zadanie	Nazwa zadania	Liczba umów
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Kołobrzegu	„Prowadzenie zajęć opiekuńczo - wychowawczych w ramach profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży w miejscowościach : Korzystno, Budzistowo, Drzonowo”	1
Stowarzyszenie Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz Ich Rodzin i przyjaciół „Feniks” w Kołobrzegu	„Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych”	1
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras	„Organizacja wypoczynku letniego w okresie wakacji dla dzieci biorących udział w roku szkolnym w zajęciach profilaktycznych w świetlicach wiejskich”	1
Stowarzyszenie Trzeźwości Klub Abstynenta Neptun	„Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez, propagowanie i realizację idei trzeźwego życia, integrację oraz organizowanie oparcia i ochrony dla członków rodzin dotkniętych różnymi formami uzależnień.”	1
	Organizacja Złotu Radości w Sarbinowie	1

V. ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym

Zadania:

1.1 Kontynuacja działalności punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, ich rodzin a także prowadzenie konsultacji psychologicznych lub terapeutycznych. Punkt znajduje się w Kołobrzegu ul.Trzebiatowska 48b.

1.2.Wspieranie grup samopomocowych już istniejących w miejscowości Drzonowo i nowopowstałych.

1.3. Współpraca z ośrodkami leczenia uzależnień między innymi przez wsparcie finansowe tzn. udzielania dotacji celowych, zakup niezbędnych materiałów i inne w zależności od potrzeb.

1.4 Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przeprowadzania rozmów motywująco -wspierających w celu podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego i kierowania wniosków do Sądu Rejonowego w Kołobrzegu w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, oraz współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach procedury Niebieska Karta.

1.5 Dofinansowanie programów terapii dla osób, które ukończyły leczenie w zakładach lecznictwa odwykowego .

Wskaźniki

- liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe
- liczba rozmów wspierająco-motywujących przeprowadzonych przez GKRPA
- liczba skierowanych do Sądu wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego
- liczba złożonych do GKRPA wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania:

2.1 Działalność punktu konsultacyjnego dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą .

2.2. Współpraca interdyscyplinarna w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocą z Policją, GOPS w Kołobrzegu, PCPR, szkołami, Sądem Rejonowym w Kołobrzegu , Prokuraturą Rejonową w Kołobrzegu, organizacjami pozarządowymi.

2.3 Uczestnictwo przedstawiciela GKRPA w powołanym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kołobrzeg .

2.4. Objęcie pomocą dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, uczęszczających na zajęcia w świetlicach

Wskaźniki :

- liczba konsultacji udzielonych przez terapeutę uzależnień
- liczba porad udzielonych przez psychologa
- liczba działań podjętych przez członka Zespołu Interdyscyplinarny, oddelegowanego z GKRPA (liczba prowadzonych Procedur Niebieskie Karty)
- Liczba świetlic wsparcia dziennego i liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych , a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.

Zadania:

3.1. Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic, w których odbywają się, zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, doposażenie świetlic wiejskich w materiały niezbędne do prowadzenia zajęć.

3.2 Kontynuacja programu animatorów podwórkowych w ramach projektu pt., „Moja rodzina moje podwórko moja przyszłość”. Zadanie będzie realizowane przez finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w świetlicach, w których odbywają się zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne. Zajęcia i programy profilaktyczne będą oparte na pisemnych konspektach, muszą też spełniać standardy zadań i celów przy prowadzeniu tego typu zajęć. W ramach zajęć możliwe będzie prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np. teatralnych, kulinarnych, tanecznych, sportowych itp.).

3.3 Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.

3.4 Organizowanie lub finansowanie warsztatów rodziców i nauczycieli , mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych. Edukacja w/w zakresach prowadzona będzie również w przedszkolach i ogniskach przedszkolnych

3.5 Finansowanie warsztatów i programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy . Warsztaty będą organizowane we wszystkich szkołach na terenie Gminy Kołobrzeg.

3.6 Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (finansowanie szkoleń, konferencji, zakup ulotek broszur, informatorów). Prowadzenie działań w obszarze procedury Niebieskiej Karty oraz koordynacja lokalnych instytucji w tym zakresie.

3.7 Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

3.8 Wspieranie materiałami z dziedziny profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców zatrudnionych w świetlicach środowiskowych, a także terapeutów współpracujących z gminą

3.9 Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy dla rodzin z problemami uzależnień i przemocy w formie ulotek, plakatów przy współpracy z Radą Gminy Kołobrzeg i sołtysami. Organizowanie lokalnych kampanii rekomendowanych przez PARPA takich jak np. kampania pn „ Przeciw Pijanym Kierowcom” i innych działań edukacyjnych związanych z

przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców, a także na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych

3.10 Prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w ramach profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki

- liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach i warsztatach
- liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych
- liczba i rodzaj zakupionych materiałów edukacyjnych
- liczba świetlic z programem profilaktycznym i socjoterapeutycznym
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
- liczba podjętych działań edukacyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych

4. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

Przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ważnym partnerem dla Gminy Kołobrzeg stały się organizacje pozarządowe. To one stanowią ważne miejsce promowania zdrowego, trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym.

Zadania:

4.1 Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez:

- a) Organizację wypoczynku letniego w okresie wakacji dla dzieci biorących udział w roku szkolnym w zajęciach profilaktycznych w świetlicach wiejskich.
- b) Prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w ramach profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży w miejscowościach: Korzystno, Budzistowo, Drzonowo.
- c) Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez, propagowanie i realizację idei trzeźwego życia, integrację oraz organizowanie oparcia i ochrony dla członków rodzin dotkniętych różnymi formami uzależnień.

- d) Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, utworzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie

4.2 Ochrona i promocja zdrowia poprzez:

- a) Konsultacje specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki :

- liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów biorących udział w realizacji programu,
- liczba osób, które były adresatami działań publicznych ujętych w programie,
- liczba zawartych umów

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów o sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych Gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

Członkowie GKRPA mogą dokonywać okresowej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ze szczególnym uwzględnieniem okresu letniego.

Wskaźniki :

- liczba podjętych interwencji
- liczba popełnionych przestępstw w związku ze sprzedażą alkoholu
- liczba udzielonych pouczeń

6. Zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu i działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Celem instytucji sądowego zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do leczenia odwykowego jest motywowanie do podjęcia terapii uzależnienia. Podstawę

prawną zobowiązania do leczenia stanowią artykuły od 24 do 36 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich (...), systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego. Przymus stosowany jest na etapie doprowadzania osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego, na rozprawę w sądzie i do zakładu leczniczego na podjęcie kuracji, jeśli odmawia ona współpracy. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie leczenia odwykowej wbrew jego woli.

Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania zobowiązana jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie. Członkowie GKRPA posiadają odpowiednie przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz dodatkowe szkolenia podnoszące kwalifikacje do pracy w/w zakresie .

GKRPA w Kołobrzegu inicjuje, koordynuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy w szczególności:

- 6.1. Przygotowuje i opiniuje przedstawiony Radzie Gminy Kołobrzeg projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 6.2 Opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
- 6.3 Współpracuje z instytucjami pomocowymi i stowarzyszeniami w rozbudowie lokalnego systemu zwiększania skutecznego powstrzymywania przemocy w rodzinie i pomagania osobom uwikłanym w przemoc.
- 6.4 Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
- 6.5 Posiada prawo do kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta Gminy Kołobrzeg).
- 6.6 Rozpatruje zasadność wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego na osoby nadużywające alkoholu.

6.7 Motywuje do podjęcia leczenia

6.8 Kieruje do Sądu Rejonowego w Kołobrzegu wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

6.9. Kieruje na badanie biegłych sądowych psychologa i psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

7.1 Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym za przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży ustala się wynagrodzenie:

- przewodniczącemu komisji 12 % minimalnego wynagrodzenia
- członkom komisji 10 % minimalnego wynagrodzenia. Przez minimalne wynagrodzenie rozumie się wynagrodzenie określone w ustawie z 10 października 2002r.o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015r. poz. 2008).

7.2 Wynagrodzenie za udział w pracach GKRPA wypłaca się na podstawie listy obecności.

8. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz sposób realizacji zadań

8.1 Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku realizacją zadań programu na rok 2016 są dochody uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W 2016 roku na zadania wskazane w niniejszym programie planuje się wydatki w kwocie 363 200,00zł

8.2 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma charakter ramowy i może ulec zmianom w trakcie jego realizacji.

8.3 Wójt Gminy realizuje Program za pośrednictwem pracownika Urzędu Gminy w Kołobrzegu, który koordynuje jego realizację.

